

## Ритуалотвірні складові та їх жанрові конфігурації в англомовній комунікації (на матеріалі передвиборчих дебатів у США)

О. М. Афанасьєва

Київський національний університет імені Тараса Шевченка  
Corresponding author. E-mail: afanasieva.olga.n@gmail.com

Paper received 27.01.17; Accepted for publication 05.02.17.

**Анотація.** Статтю присвячено виокремленню та лінгвопрагматичному опису компонентів комунікативної інтеракції, які мають ритуалотвірний потенціал і виражають комунікативні домінанти належності, давання / взяття, змагання, моделювання, форматування. Вони представлені в жанрово і ситуативно зумовлених комунікативних конфігураціях і позначаються за допомогою різних семіотичних засобів Теоретичні положення розглядаються на матеріалі передвиборчих дебатів Г.Клінтон і Д.Трампа.

**Ключові слова:** ритуал, комунікація, домінанта, компонент, жанр, конфігурація.

**Вступ.** Дослідження складових і структур комунікації є наразі одним із актуальних напрямків сучасного мовознавства. Пошук відповідних одиниць та рівнів аналізу поставив на одне із чільних місць вивчення ритуалу, який, з одного боку, розглядається як цілісний формат певної комунікативної ситуації, а з іншого – як сукупність елементів та ознак, які тим чи іншим чином організують комунікативний процес, позначають його специфіку і виявляються в різних типах спілкування. Дослідження цього аспекту комунікації є новим, адже ритуал є складним багатоаспектним явищем, компоненти якого та принципи їх взаємодії не отримали наразі вичерпного прагмакомунікативного опису, і має як теоретичну значущість, розвиваючи і доповнюючи теорію комунікації, так і практичне застосування у навчальній і дослідницькій галузях.

**Короткий огляд публікацій.** Вивчення ритуалу, особливо у сучасну добу, відзначається полідисциплінарним характером. Його досліджували і досліджують в етнографічній, антропологічній, соціологічній, філософській, культурологічній, етіологічній, психологічній, когнітивістській, медіа площинах (див. праці Е.Дюркгайма, А.ван Геннепа, Дж.Харрісона, В.Тернера, В.Уорнера, М.Дуглас, Б.Малиновського, К.Леві-Строса, Ф.Стааля, М. Мосса, А. Редкліфа-Брауна, У. Робертсона-Сміта, В. Тернера, Дж. Фрейзера, М. Еліаде, Р.Раппопорта, К.Лоренца, П.Бурдьє, Ф.Лардельє, Р.Коллінза, Р.Граймса, Е.Каца, Д.Даяна, Г.Тачмен, М.Комана, Е.Ротенбулера, Н.Коулдрі, Дж.Алекзендера, Р.Сосіса, К.Алкорти, Д.Сміта, А.Байбуріна, В.Глебкіна). Водночас, із появою праць Е.Гофмана, Е.Ліча, Д.Карєя ритуал стає предметом комунікативних, лінгвопрагматичних досліджень, переводиться із плану переважно релігійних студій до вивчення повсякденних комунікативних практик. Так, Е.Ротенбулер наголошує на необхідності дослідження в теорії комунікації того, як функціонує ритуал і введення концептуального поля ритуалу для повноцінного розвитку комунікативних студій [7, с.129].

Сучасні потрактування і дефініції ритуалу представляють його як певний тип культурно визначеної діяльності у її поведінково-комунікативному аспекті та складних формах символізації і семіотизації. Ритуал виражається у повторюваній тілесній, поведінковій символізації форм і ритму «людськості», яка узгоджує правила або умови присутності та участі людини в

безлічі реальностей [3, с.282]. Як уважає Я.Сноек, ритуальна поведінка є особливим способом поведінки, який слід відрізнити від звичайної поведінки. Її виконавці (принаймні частково) і є її власною аудиторією. Загалом, всі людські дії можуть бути частиною ритуальної поведінки, включаючи мовні акти. Проте, в кожному конкретному випадку, більшість із них традиційно можуть бути санкціоновані як власне ритуальні. Здебільшого ритуальна поведінка відбувається в конкретних місцях і / або в певний час, є більш формалізованою, стилізованою, структурованою і стандартизованою, ніж звичайна поведінка, має сценарій, є цілеспрямованою і символічно значущою для учасників ритуалу. Принаймні ті, хто грає в ньому активну роль вважають, що вони є учасниками незвичайного у поведінковому плані дійства [9, с.13].

Ритуал розглядається як культурно сконструйована система символічної комунікації, яка складається з шаблонної і впорядкованої послідовності слів і вчинків та часто виражається різноманітними засобами, чий контент і оформлення характеризуються певним ступенем формалізованості, стереотипності, конденсованості і повторюваності [11, с.119]. Ритуал і ритуалізація визначаються як послідовність дій [6, с.71], взаємодія [4, с.37], яким надається особлива значущість, як певна якість дії [10, с.3]. При цьому ритуал спрямовано на виокремлення, моделювання та відтворення ідеального стану речей в звичайному плінні подій [8, с.63]. З погляду К. Белл, ритуалізація може бути описана як стратегічне продукування цілеспрямованих схем, які структурують навколишнє середовище таким чином, що це середовище стає джерелом цих схем і їх цінностей [1, с.XI].

**Мета.** Таким чином, метою нашого дослідження є визначення основних складових комунікативної взаємодії, які мають ритуально значущий твірний потенціал, та їх лінгвопрагматичний опис.

**Матеріали та методи.** Матеріалом дослідження слугує жанр передвиборчих дебатів, зокрема фінальні передвиборчі дебати Г.Клінтон і Д.Трампа, які відбулися 19.10.2016 [12]. Основним методом дослідження є прагмакомунікативний із застосуванням структурно-семантичного та семіотичного підходів.

**Результати і їх обговорення.** Ритуалізація розглядається як процес виокремлення і фіксації точок і площин перетину індивідуальних просторів життєді-

яльності людей та їх символізації у системі уявлень, цінностей, що формують ядро спільного простору соціуму. Вона здійснюється в комунікативному плані, адже віднаходження спільного, надання йому символічного смислу відбувається у спілкуванні. При цьому сам процес комунікації у його трансмісійному (передача інформації) і реляційному аспектах та його складові набувають символічного значення та різною мірою ритуалізуються. До установчих ритуалотвірних домінант цього плану слід віднести домінанти *належності (ідентифікації), давання / взяття (наділення, поділення, обміну), змагання, моделювання, форматування*.

Наші дослідження показали, що ці домінанти виражаються у відповідних компонентах комунікації, мають різний ступінь вираження і представлені в різних ситуативно зумовлених структурних конфігураціях, які корелюють з поняттям мовленнєвого жанру, за допомогою різних семіотичних засобів: *акціо-нально-перформативних, тілесно-поведінкових, вокальних, лінгво-дискурсивних, часово-просторових, дизайну, природних об'єктів, артефактів* тощо. При цьому утворюється своєрідні «інтерритуальні» зв'язки між компонентами різних ритуальних форматів, дійств тощо, які утворюють жанрово і ситуативно зумовлені конфігурації. Одну з реалізацій такої конфігурації представлено в форматі фінальних президентських дебатів у США. Ці дебати кандидатів на пост президента США самі є частиною складної поліжанрової передвиборчої кампанії і включають вищезазначені компоненти у жанрово обумовлених формах.

Так, *змагальність і гра* лежать в основі основних механізмів функціонування суспільних відносин, суспільства в цілому. Основними галузями, де вони набувають особливої значущості є мілітарна, спортивна, політична, судова, економічна, педагогічна, наукова. Змагальність організує комунікативні виміри дискусії, диспуту, полеміки і, в найширшому значенні – діалогічності як такої. Вона є регулювальним механізмом у постійній взаємодії конфлікту і співпраці, у набутті чи підтриманні певного статусу. У широкому плані, формати ввічливості, вивченню яких присвячено багато досліджень в рамках відповідної теорії ввічливості, по суті відображають ритуалізовані форми збереження комунікативної рівноваги, «лиця» комунікантів. Зі свого боку, гра, яка є важливим корелятом змагальності, визначає функціонування і розвиток людської культури (Й.Хейзинга) і відзначається високим рівнем ритуалізації. Поняття гри тісно пов'язано з *удаванням, надіванням маски* і відповідно – з механізмами ідентифікації. Зміна ідентичності у грі зумовлює перехід до іншого статусу, подолання символічних кордонів, обмежень тощо. Змагальність визначає сам жанр дебатів, його комунікативний формат, відповідну риторичку. Учасники дебатів постійно підкреслюють, вербалізують цей компонент, посилаються на нього (*WALLACE: ...And there is almost no issue that separates the two of you more than the issue of immigration. Actually, there are a lot of issues that separate the two of you.*). Одним із основних інструментів змагальності виступає акт звинувачення, до якого нерідко звертається Д.Трамп. При цьому відбувається певне пом'якшення звинувачення шля-

хом його комунікативного переспрямування (3-я особа) та надання форми опосередкованого, непрямого акту. Так, звинувачення Б.Обами Д.Трампом по суті спрямовано на його держсекретаря (*TRUMP: But what she doesn't say is that President Obama has deported millions and millions of people just the way it is*) або сам мовець бере на себе лише роль транслятора звинувачень, висловлених громадянами: *TRUMP: I was up in New Hampshire the other day. The biggest complaint they have – it's with all of the problems going on in the world, many of the problems caused by Hillary Clinton and by Barack Obama.* Домінанту змагальності виражено не лише лінгвально, а й сукупністю різних семіотичних засобів, таких як розташування на сцені, поведінкові, міможестуляційні вияви, прямування погляду тощо. Так, зокрема, присутні та медіапостерігачі відмітили, що кандидати перед початком дебатів не потиснули один одному руки. Таким чином, складова змагальності постійно перебуває в динаміці пом'якшення / посилення.

*Включення / виключення* є ритуально значущим компонентом передусім ідентифікувального типу і може складати як основу цілісної ритуальної взаємодії, так і входити до складних ритуалізованих ситуацій чи жанрів. Так, наприклад, включення до певної групи, до кола «своїх» лежить в основі ритуалу вітання і водночас є присутнім практично у всіх видах ритуалів. Крім того, включення може стосуватися організації тимчасової спільноти, вступ до рамок певної комунікативної ситуації. Включення є також компонентом складного ритуалу гостинності, де він позначає дозвіл на входження до особистої (чи колективної) символічної території. Включення засновується на ідентифікації і визнанні (статусу, ролі і т.д.) і часто виражається як (само)презентація особи.

Виключення може позначати як власне виключення з групи, так і вихід з формату певної комунікативної ситуації. Так ритуал прощання може розглядатись як вихід з конкретної ситуації комунікації, як другий член антиномії *вітання / прощання*. У цьому сенсі він є носієм передусім фатичної функції вступу до комунікативної ситуації, встановлення контакту з адресатом. Крім того, прощання є основним компонентом складного ритуалу поховання. Виключення з групи може складати основу складної структури судового процесу, ритуалів покарання. Включення / виключення є складниками ритуалів переходу, які, за А. ван Геннепом, є одним із засадничих видів ритуалу [13]. В аналізованих дебатах компонент включення / виключення представлено як:

- комунікативний формат, який охоплює учасників дебатів та їх безпосередньо, дистанційно та віртуально присутню аудиторію, як факт зустрічі, який є необхідною умовою комунікативної взаємодії, за Е.Гофманом [5, с.2]: *TRUMP: Well, first of all, it's great to be with you, and thank you, everybody;*
- презентацію (та легітимацію) учасників: *WALLACE: ...we welcome the Democratic nominee for president, Secretary Clinton, and the Republican nominee for president, Mr. Trump;*
- посилення на ритуал гостинності: *CLINTON: Thank you very much, Chris. And thanks to UNLV for hosting us;*

- протиставлення «свій / чужий», яке слугує основним аргументом у змаганні двох кандидатів. При цьому семантика і риторика об'єднання є більш властивою Г.Клінтон, а виокремлення, обмеження – Д.Трампу, що підсумовує ведучий: *WALLACE: All right. Let's move on to the subject of immigration. And there is almost no issue that separates the two of you more than the issue of immigration. Actually, there are a lot of issues that separate the two of you. Mr. Trump, you want to build a wall. Secretary Clinton, you have offered no specific plan for how you want to secure our southern border. Mr. Trump, you are calling for major deportations. Secretary Clinton, you say that within your first 100 days as president you're going to offer a package that includes a pathway to citizenship. The question, really, is, why are you right and your opponent wrong?*

Одним із невербальних виявів цього компоненту є американські прапори на сцені, де відбувалися дебати, які є символом державності, національної єдності і засвідчують домінування об'єднаного формату в рамках якого відбувається змагання кандидатів.

Надання, визнання, підтвердження статусу стосується соціальної ролі, професійної кар'єри, може мати гендерно-вікові домінанти. Визнання, яке є важливим компонентом ритуальної взаємодії, необхідно пов'язано з попереднім – включення до спільноти і, відповідно, є складовою ритуалів переходу. Воно може розглядатися в параметрах комунікативної стратегії легітимації (за П.Шародо [2]), яка полягає у праві на слово, на певну комунікативну роль. Як високою мірою ритуалізована форма визнання присутнє в церемоніях посвячення (освячення), які можуть мати релігійний, світський або змішаний світсько-релігійний характер і стосуватися як людей, живих істот, так неживих об'єктів, артефактів. У форматі дебатів постійно відбувається регулювання комунікативного статусу, права на слово уповноваженим на це медіатором-аніматором, як от: *WALLACE: Secretary Clinton, thank you. Mr. Trump, same question.*

Принесення присяги, обітниця є дзеркальним відбиттям попередньо представленого компонента – надання статусу, адже якщо надання статусу має адресантно-адресатне спрямування, то присягання є здебільшого відповіддю, реакцією згоди, прийняття наданого. Водночас зміст присягання не вичерпується цією реактивною функцією, а включає також мовленевий промісивний акт виконати обіцяне, дотримуватись певних норм, тобто взяти на себе відповідальність за проголошене. Власне присяга обраного президента є завершальним моментом (перформативним актом) виборчого процесу і є частиною церемонії інавгурації як перформансу, який включає увесь набір відповідних семіотичних засобів. Промісивний акт у дебатах становить основу надзвичайно важливого соціокомунікативного компоненту взяття на себе відповідальності, але у перспективі, яка є обумовленою не лише віртуальним майбутнім часом її реалізації, але й умовним модусом обрання на пост президента. Слід відмітити, що Д.Трамп постійно намагається нейтралізувати модуси віртуалізації своїх обіцянок, переводячи їх в план граматичного теперішнього на позначення майбутнього, у здійсненні якого не може

бути сумнівів: *TRUMP: ...We stop the drugs. We shore up the border.*

Дарування є глибинним механізмом обміну, взаємодії, яке лежить в основі організації людської спільноти, комунікації як такої і виявляється як надання певних благ, матеріальних чи символічних, або матеріально-символічних одночасно у формі окремого дійства в ритуалах жертвоприношення, в церемонії нагородження певними відзнаками. Водночас нагородження входить до складної ритуальної конфігурації переходу, адже воно засвідчує підвищення статусу особи, яку відзначено. У повсякденному спілкуванні цей аспект набуває форми подяки і слугує актом поваги, який, за Е.Гофманом, лежить в основі ритуалу [5]. Подяка в дебатах слугує також елементом регулювання комунікативної взаємодії, який є формалізованим засобом засвідчення поваги до «лиця» комуніканта, а також ввічливим засобом переривання мовця і передачі слова іншому (*WALLACE: Thank you, Secretary Clinton. I want to follow up...*). Одним із основних видів дарування є розділення належних соціокомунікативному актору цінностей, матеріальних і символічних, з іншим, що відзначає перехід іншого із статусу «чужого» до «свого» або підтвердження, підтримання цього статусу. Як зазначалося вище, основною ритуалізованою соціокомунікативною структурою поділення є ритуал *гостинності*, в якому чільне місце посідає *спільна трапеза* – розділення головного життєво необхідного ресурсу з іншим, яка виконує низку символічних соціокультурних функцій. Так, саме вона часто є частиною ритуальних заходів, церемоній тощо.

Особливим ритуальним елементом виступає *комеморативний*, який може набувати домінанти *святкування*, *відзначення* тобто *рекурсії* до певної події та започаткованих нею *традицій*, наділених особливою значущістю, які відмічаються як релігійні, національні, індивідуальні свята. Така подія може бути потрактованою в рамках ритуалу створення світу, переходу як уведення нової інституції чи інституціоналізації нового порядку, святкування дня народження і т.п. Традиції, на які часто посилаються учасники дебатів, слугують одним із смислових осередків політичної аргументації (*CLINTON: ...I understand and respect the tradition of gun ownership. It goes back to the founding of our country.*).

Протиставлення *чистого / нечистого* як корелятив належного / неналежного також є одним із фундаментальних ритуальних компонентів не лише в релігійній сфері, але й у світській. Очищення у своєму символічному значенні є модусом переходу до кращого і лежить в основі розбудови морально-етичних категорій та відповідних норм. Нечисте, отруйне руйнує і знищує, як от наркотики: *TRUMP: ...All of the problems – the single biggest problem is heroin that pours across our southern border. It's just pouring and destroying their youth. It's poisoning the blood of their youth and plenty of other people.*

Особливим компонентом, який, фактично, є обов'язково присутнім у різного роду ритуалізованих конфігураціях, є модус *дезидеративності*. У своєму цілісному вигляді його представлено в молитві, побажаннях різного роду, вітальних формулах типу «Good

morning!»). У широкому сенсі ритуал завжди спрямовано до модусу бажаного і, відповідно, до вектору майбутнього. Цей модус є одним із визначальних у дебатах і перегукується з промісивним: *CLINTON: I want to get everybody out of the shadows, get the economy working, and not let employers like Donald exploit undocumented workers, which hurts them, but also hurts American workers.*

Визначальну роль у ритуальній взаємодії набуває делегування, медіація комунікативних функцій третій особі, що створює складний полікомунікативний формат і є особливо розповсюдженим у сучасних практиках, особливо в медіа. Так, священнослужитель є комунікативним посередником між людиною і вищою істотою, певний предмет може наділятися такою медіаційною функцією у магії, суспільному чи особистому житті, ставати фетишем. Аналізовані дебати є яскравим прикладом такої медіації, адже саме ведучий уособлює суспільство, ставлячи питання кандидатам, несе відповідальність за регулювання інтеракції та дотримання вимог регламенту, а також слугує комунікативним посередником, який, як зазначалося вище, «пом'якшує» гостроту змагання.

Саме ведучий, у даному випадку, виголошує формальні принципи ритуалізації дебатів, адже однією з основних ознак ритуалу є його *регламентованість та фіксація*: *WALLACE: Good evening from the Thomas and Mack Center at the University of Nevada, Las Vegas. I'm Chris Wallace of Fox News, and I welcome you to the third and final of the 2016 presidential debates between Secretary of State Hillary Clinton and Donald J. Trump. This debate is sponsored by the Commission on Presidential Debates. The commission has designed the format: Six roughly 15-minute segments with two-minute answers to the first question, then open discussion for the rest of each segment. Both campaigns have agreed to those rules. For the record, I decided the topics and the questions in each topic. None of those questions has been shared with the commission or the two candidates. The audience here in the hall has promised to remain silent. No cheers, boos, or other interruptions so we and you can focus on what the candidates have to say. No noise, except right now, as we welcome the Democratic nominee for president, Secretary Clinton, and the Republican nominee for president, Mr. Trump. (APPLAUSE).* Цей аспект ритуалу зафіксовано в письмових чи усних дискурсах інструктивного типу; він становить також *метакомпонент* самого ритуального дійства, а саме

посилання на параметри ритуалу, його походження, фіксацію тощо. У сучасну добу важливу роль відіграє *опис, нарація, рефлексія, коментарі* щодо ритуалу у різних типах дискурсу, особливо у медійному.

Слід зазначити, що реальні форми і засоби вираження цих складових є полісемічними, поліфункціональними і часто виражають кілька комунікативно-ритуальних значень.

**Висновки.** Таким чином, проведене дослідження дозволило виокремити ритуалотвірні складові комунікації, такі як *належність (ідентифікація), давання / взяття (наділення, поділення, обміну), змагання, моделювання, форматування*, які складають основу цілісних ритуалів, а також виступають компонентами різною мірою ритуалізованих жанрів. Так, ці доміанти виявляються у цілісному прототиповому вигляді в ритуалах переходу, дарування та обміну (жертвопринесення, гостинності, спільної трапези тощо), змагання, поклоніння, молитви, очищення, а також виступають засадничими ритуалотвірними принципами, такими як рекурсивність, моделювання, нормування, в різних типах комунікації. Вони виражаються передусім у таких компонентах комунікативної структури, як комунікативна ситуація та її форматування, позиціонування комунікантів, перебіг інтеракції і постають як *включення / виключення; змагальність; легітимація (надання, визнання, підтвердження статусу); нагородження (подяка); розділення насущного і символічного; традиція, звичай, святкування, комеморація; промісивність (присягання, обіцянка, обітниця); дезидеративність (бажання, прохання, молитва); очищення (як модус меліоративного моделювання, нормування, моральності); делегування, медіація («полікомунікативність»); форматування (процедурність, метаопис, метанарація, коментар).*

Виділені компоненти ритуальної взаємодії утворюють структуру, яка має конфігуративний характер. Її складові можуть розміщуватися на різних рівнях організації і мати різні семіотичні форми вираження. Вони забезпечують стійкість комунікативного формату, легітимують позиції і статус комунікантів та забезпечують протікання інтеракції згідно визначеної мети. При цьому власне ритуальний характер цих компонентів надає їх функціям додаткового ціннісного, символічного навантаження. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в поглибленому вивченні ритуалотвірних засад комунікації та їх лінгвопрагматичному описі.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Bell C. M. Ritual: Perspectives and Dimensions / C.M.Bell. – N. Y.: Oxford University Press, 1997. – XV, 353 p.
2. Charaudeau P. Étude de la politesse entre communication et culture / P. Charaudeau // Du sens à la signification. De la signification aux sens. Mélanges offerts à Olga Galatanu. – Bruxelles: Peter Lang, 2014. – P. 137-154.
3. Delattre R. A. Ritual Resorcelfulness and Cultural Pluralism / R.A.Delattre // Soundings. – 1978. – Vol.61, No.3. – P. 281-301.
4. Erikson E. H. Toys and Reasons: Stages in the Ritualization of Experience / E. H. Erikson. – N.Y.: Norton, 1977. – 186 p.
5. Goffman E. The Interaction Order: American Sociological Association, 1982 Presidential Address / E. Goffman // American Sociological Review. – 1983. – Vol. 48, No. 1. – P. 1-17.
6. Grimes R. Deeply into the Bone: Re-inventing Rites of Passage / R. Grimes.. – Berkeley: University of California Press, 2000. – 393 p.
7. Rothenbuhler E. W. Ritual communication : from everyday conversation to mediated ceremony / E. W. Rothenbuhler. – Thousand Oaks, Calif. ; London : Sage Publications, 1998. – XV, 159 p.
8. Smith J. Z. Imagining Religion: From Babylon to Jonestown / J. Z. Smith. – Chicago: University of Chicago Press, 1988. – 180 p.
9. Snoek J. Defining 'Rituals' / J. Snoek // Theorizing Rituals: Issues, Topics, Approaches, Concepts. Vol. 1. – Leiden, Boston: Brill, 2006. – P.3-15.
10. Stephenson B. Ritual. A Very Short Introduction / B. Stephenson. – Oxford University Press, 2015. – XV, 126 p.

11. Tambiah S. J. A Performative Approach to Ritual / S. J. Tambiah // Proceedings of the British Academy. – 1979. – Vol. 65. – P.113-169. [https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2016/10/19/the-final-trump-clinton-debate-transcript-annotated/?utm\\_term=.3b7e74b664f4](https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2016/10/19/the-final-trump-clinton-debate-transcript-annotated/?utm_term=.3b7e74b664f4)
12. The final Trump-Clinton debate transcript, annotated by Aaron Blake, October 19, 2016. – Режим доступа:
13. Van Gennep A. The Rites of Passage / A. van Gennep. – University Of Chicago Press, 1961. – 224 p.

**Ritual-forming components and their genre configurations in the English-language communication (based on pre-election debates in the USA)**

**O. M. Afanasieva**

**Abstract.** The article deals with linguistic and pragmatic description as well as singling out of the communicative interaction components that have a ritual-forming potential and express the communicative dominants of affiliation, giving / taking, competition, modelling, formatting. They are represented in a genre-related and situation-driven communicative configurations and marked by different semiotic means. Theoretical issues under consideration are based on the materials of the Hillary Clinton and Donald Trump pre-election debates.

**Keywords:** ritual, communication, dominant, component, genre, configuration.

**Ритуалообразующие составляющие и их жанровые конфигурации в англоязычной коммуникации (на материале предвыборных дебатов в США)**

**Афанасьева**

**Аннотация.** Статья посвящена выделению и лингвопрагматическому описанию компонентов коммуникативной интеракции, имеющих ритуалообразующий потенциал и выражающих коммуникативные доминанты принадлежности, дачи / взятия, соревнования, моделирования, форматирования. Они представлены в жанрово и ситуационно обусловленных коммуникативных конфигурациях и обозначаются с помощью различных семиотических средств. Теоретические положения рассматриваются на материале предвыборных дебатов Х.Клинтон и Д.Трампа.

**Ключевые слова:** ритуал, коммуникация, доминанта, компонент, жанр, конфигурация.